

ความตองการพัฒนาตนเองของข้าราชการสังกัดกรมการศึกษานอกโรงเรียนในสวนกลาง
ศูนย์การศึกษานอกโรงเรียนภาค และศูนย์การศึกษานอกโรงเรียนจังหวัด

นายสุรพล อรุณรัตน์

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

วิทยานิตินี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาครุศาสตรมหาบัณฑิต

ภาควิชาวิจัยการศึกษา

บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

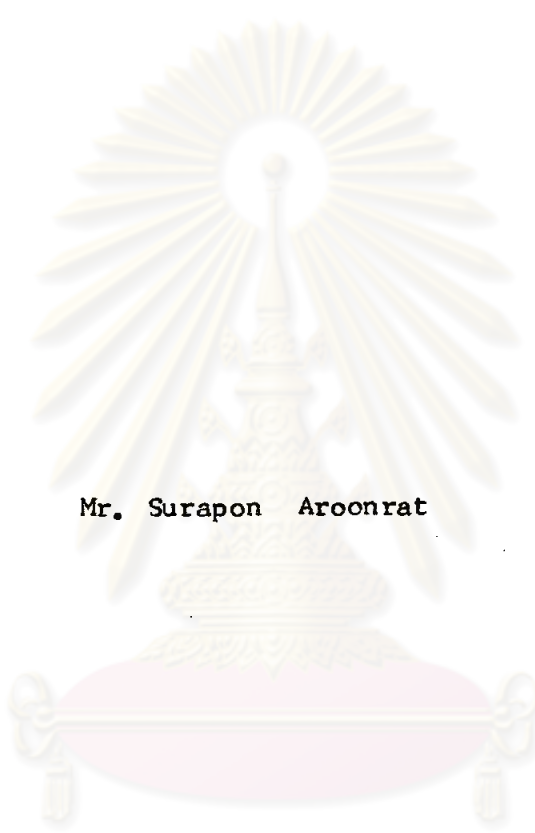
พ.ศ. 2528

ISBN 974-564-953-8

010868

18054262

NEEDS FOR SELF-DEVELOPMENT OF THE OFFICERS IN THE
CENTRAL NON-FORMAL EDUCATION DEPARTMENT, NON-FORMAL
EDUCATION REGIONAL CENTERS, AND NON-FORMAL
EDUCATION PROVINCIAL CENTERS

Mr. Surapon Aroonrat

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

A Thesis Submitted in partial Fulfillment of the Requirements

For the Degree of Master of Education

Department of Educational Research

Graduate School

Chulalongkorn University

1985

หัวข้อวิทยานิพนธ์

ความต้องการพัฒนาตนเองของข้าราชการสังกัดกรมการศึกษานอกโรงเรียน
ในส่วนกลาง ศูนย์การศึกษานอกโรงเรียนภาค และศูนย์การศึกษานอก
โรงเรียนจังหวัด

โดย

นายสุรพล อรุณรัตน์

ภาควิชา

วิจัยการศึกษา

อาจารย์ที่ปรึกษา

รองศาสตราจารย์ อุ่นตา นพคุณ

รองศาสตราจารย์ ประคอง กรวรรณสุต

บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย อนุมัติให้บัณฑิตวิทยาลัยเป็นส่วนหนึ่ง
ของการศึกษาค้นคว้าหลักสูตรปริญญาโทบริหารศึกษาศาสตร์

สุรพล อรุณรัตน์

..... คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย
(ศาสตราจารย์ ดร. สุประคิมรัฐ มุขนาค)

คณะกรรมการสอบวิทยานิพนธ์

สมหวัง พิธิยานุวัฒน์

..... ประธานกรรมการ
(ศาสตราจารย์ ดร. สมหวัง พิธิยานุวัฒน์)

อุนตา นพคุณ

..... กรรมการ
(รองศาสตราจารย์ อุ่นตา นพคุณ)

ประคอง กรวรรณสุต

..... กรรมการ
(รองศาสตราจารย์ ประคอง กรวรรณสุต)

เกียรติวรรณ อมาตยกุล

..... กรรมการ
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. เกียรติวรรณ อมาตยกุล)

ลิขสิทธิ์ของบัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

หัวข้อวิทยานิพนธ์ ความต้องการพัฒนาตนเองของข้าราชการสังกัดกรมการศึกษานอกโรงเรียน
ในส่วนกลาง ศูนย์การศึกษานอกโรงเรียนภาค และศูนย์การศึกษานอก
โรงเรียนจังหวัด

ผู้นิพนธ์ นายสุรพล อรุณรัตน์

อาจารย์ที่ปรึกษา รองศาสตราจารย์ อุนตา นพคุณ
รองศาสตราจารย์ ประคอง กรรณสูต

ภาควิชา ศึกษาศาสตร์

ปีการศึกษา 2528

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาและเปรียบเทียบความต้องการพัฒนาตนเองด้วย
วิธีการศึกษาค้นคว้าและความต้องการกิจกรรมการพัฒนาคณะศึกษานอกโรงเรียน
ควรจัดให้ ของข้าราชการสังกัดกรมการศึกษานอกโรงเรียนในส่วนกลาง ศูนย์การศึกษานอก
โรงเรียนภาค และศูนย์การศึกษานอกโรงเรียนจังหวัด โดยใช้ตัวอย่างประชากรทั้งสิ้น 850 คน
เป็นข้าราชการในส่วนกลาง 221 คน ข้าราชการศูนย์การศึกษานอกโรงเรียนภาค 170 คน
และข้าราชการศูนย์การศึกษานอกโรงเรียนจังหวัด 459 คน ใช้แบบสอบถามชนิดมาตราส่วน
ประมาณค่า ที่สร้างขึ้นเองเป็นเครื่องมือในการเก็บรวบรวมข้อมูล แบ่งออกเป็น 4 ตอนคือ
ตอนที่หนึ่ง เป็นสถานะภาพส่วนตัวของผู้ตอบแบบสอบถาม ตอนที่สอง เป็นข้อความถามในด้านความ
ต้องการพัฒนาตนเองด้วยวิธีการศึกษาค้นคว้า ตอนที่สาม เป็นข้อความถามในด้านความต้องการ
กิจกรรมการพัฒนาคณะศึกษานอกโรงเรียนควรจัดให้ และตอนที่สี่ เกี่ยวกับปัญหาและ
ข้อเสนอแนะ วิเคราะห์ข้อมูล โดยการหาค่าตัวกลาง เลขคณิต ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน วิเคราะห์
ความแปรปรวนทางเดียว และเปรียบเทียบความแตกต่างระหว่างคู่ความวิธของคู่อิง

ผลการวิจัย

ข้าราชการสังกัดกรมการศึกษานอกโรงเรียนในส่วนกลาง ศูนย์การศึกษานอก
โรงเรียนภาค และศูนย์การศึกษานอกโรงเรียนจังหวัด มีความต้องการพัฒนาตนเองด้วยวิธีการศึกษา
ค้นคว้าและกิจกรรมการพัฒนาคณะศึกษานอกโรงเรียนควรจัดให้ในลักษณะทั่วไป

ด้านความรู้พื้นฐานและทักษะงานทางการศึกษาระบบโรงเรียนแตกต่างกันอย่างน้อยมีนัยสำคัญ
ที่ระดับ .05

ความตองการพัฒนาตนเองในลักษณะทั่ว ๆ ไป ข้าราชการในส่วนกลาง ข้าราชการศูนย์การศึกษาออกโรงเรียนภาค และข้าราชการศูนย์การศึกษาออกโรงเรียนจังหวัด มีความตองการพัฒนาตนเองไม่แตกต่างกัน และต่างก็ตองการที่จะพัฒนาตนเองในระดับมาก ในเรื่อง การเข้าฟังบรรยายพิเศษในเรื่องที่สนใจ การสังเกตข้อผิดพลาดจากการปฏิบัติงานของตน แล้วนำมาปรับปรุงแก้ไข การฟังวิทยุและดูโทรทัศน์ และการฝึกปฏิบัติเกี่ยวกับการปฏิบัติงาน โดยส่วนรวม ข้าราชการศูนย์การศึกษาออกโรงเรียนภาค มีความตองการพัฒนาตนเองในลักษณะทั่ว ๆ ไป มากกว่าข้าราชการในส่วนกลาง

ด้านความรู้พื้นฐานทางการศึกษาระบบโรงเรียน ข้าราชการศูนย์การศึกษาออกโรงเรียนภาค และข้าราชการศูนย์การศึกษาออกโรงเรียนจังหวัด มีความตองการพัฒนาตนเองด้วยวิธีการศึกษาด้วยตนเองและกิจกรรมการพัฒนาตนเองที่กรมการศึกษาออกโรงเรียนควรจัดให้ในระดับมากทุกเรื่อง ยกเว้น ในเรื่องระบบการศึกษาทั่วไป และเรื่องเศรษฐศาสตร์การศึกษา นอกกระบบโรงเรียนซึ่งข้าราชการศูนย์การศึกษาออกโรงเรียนจังหวัดมีความตองการพัฒนาตนเองด้วยวิธีการศึกษาด้วยตนเองในระดับปานกลาง โดยส่วนรวมแล้ว ข้าราชการศูนย์การศึกษาออกโรงเรียนภาคและข้าราชการศูนย์การศึกษาออกโรงเรียนจังหวัด มีความตองการพัฒนาตนเองมากกว่าข้าราชการในส่วนกลาง

ด้านทักษะงานทางการศึกษาระบบโรงเรียน ข้าราชการในส่วนกลาง ข้าราชการศูนย์การศึกษาออกโรงเรียนภาค และข้าราชการศูนย์การศึกษาออกโรงเรียนจังหวัด มีความตองการพัฒนาตนเองด้วยวิธีการศึกษาด้วยตนเองไม่แตกต่างกัน และต่างก็ตองการที่จะพัฒนาตนเองในระดับมากในเรื่องการผลิตสื่อเกี่ยวกับการศึกษาระบบโรงเรียนและความรู้ในเรื่องเทคโนโลยีที่เหมาะสม ส่วนกิจกรรมการพัฒนาตนเองที่กรมการศึกษาออกโรงเรียนควรจัดให้ ข้าราชการทั้ง 3 หน่วยงานมีความตองการกิจกรรมการพัฒนาตนเองที่กรมการศึกษาออกโรงเรียนควรจัดให้ ไม่แตกต่างกัน และอยู่ในระดับมาก เรื่อง การจัดอบรมเกี่ยวกับการฝึกอบรมโดยส่วนรวม ความตองการพัฒนาตนเองด้วยวิธีการศึกษาด้วยตนเองของข้าราชการศูนย์การศึกษาออกโรงเรียนภาค และของข้าราชการศูนย์การศึกษาออกโรงเรียนจังหวัด มีมากกว่าของข้าราชการในส่วนกลาง แต่ความตองการกิจกรรมการพัฒนาตนเองที่กรมการศึกษาออกโรงเรียนควรจัดให้ของ ข้าราชการศูนย์การศึกษาออกโรงเรียนจังหวัด มีมากกว่าของข้าราชการในส่วนกลาง

Thesis Title Needs for Self-Development of the Officers in the Central Non-formal Education Department, Non-formal Education Regional Centers and Non-formal Education Provincial Centers.

Name Mr. Surapon Aroonrat

Thesis Advisor Associate Professor Oonta Nopakun
Associate Professor Prakong Karnasoot

Department Educational Research

Academic Year 1985

ABSTRACT

The purpose of research was to study and compare the needs for self-development through self-instructional approach with the needs for self-development through activities which should be provided by the Non-formal Education Department among Officers in the Central Non-formal Education Department, Non-formal Education Regional Centers, and Non-formal Education Provincial Centers.

The sample for the study was selected at random among officers at every level of the Department's network. There were 221 officers from the Central Non-formal Education Department, 170 officers from Non-formal Education Regional Centers and 459 officers from Non-formal Education Centers which made the total of 850 people. The rating scale questionnaire developed by the researcher was used for data gathering. It was composed of 4 sections. The first section covered general background of respondents; the second section covered the need for self-development through self-instructional approach; the third

section covered the need for self-development through activities which should be provided by the Non-formal Education Department; and the fourth section covered problems and suggestions from the respondents. Means, One-Way Analysis of Variance and Tukey's Means Difference Method were used for data analysis.

There was significant difference at the level of 0.05 between the need for self-development through self-instructional approach and the needs for self-development through activities which should be provided by the Non-formal Education Department in basic knowledge and working skills in Non-formal Education among the officers in the Central Non-formal Education Department, Non-formal Education Regional centers and Non-formal Education Provincial Centers.

1. The needs for self-development in general knowledge. In general, the needs for self-development in this category among officers at every level of the Non-formal Education Department were significantly different, But there were no significant difference among the few factors within this category. Those were: attending lecturing in special topics, observing weak point in their own work and employing it for self-development and gaining more experience by practice. As a whole, the Regional officers' need in this category was more than other groups.

2. The needs for self-development in basic knowledge in Non-formal Education. The needs for self-development in basic knowledge in Non-formal Education through self-instruction and through activities provided by the Non-formal Education Department of officers at the Regional and provincial level, were both found to be high in every item. Except the needs in item general education system and item

Economic non-formal education were found to be at medium level among officers at provincial level. In general, the needs for self-development in basic knowledge in Non-formal Education of officers at the Regional level and Provincial level were found to be higher than those at the Central Non-formal Education Department in every item.

3. The needs for self-development in working skills in Non-formal Education. The needs for self-development in working skills in item : Production of non-formal education media, and item : knowledge in appropriate technology, among officers in the Central Non-formal Education Centers, Non-formal Education Regional Centers and Non-formal Education Provincial Centers had no significant difference at the level of 0.05. It was also found that all of them had high level of need in every item in this category. Activity which was requested the highest that should be Provided for officers at every level by the Non-formal Department is; workshops in training methodologies. However, the need for self-development through self-instruction approach of officers in this category at Non-formal Education Regional Centers and Non-formal Education Provincial Centers was found to be higher than those at the Central Non-formal Education Department. The needs for self-development through activities which should be Provided by the Non-formal Education Department in this Category as requested by officers at the Non-formal Education Provincial Centers were found to be higher than those requested at the Central Non-formal Education Department.

กิตติกรรมประกาศ

วิทยานิพนธ์ฉบับนี้สำเร็จลงได้โดยดี เนื่องจากผู้วิจัยได้รับความกรุณาจาก
รองศาสตราจารย์ อุนตา นพคุณ และรองศาสตราจารย์ ประคอง กรวรรณสุต อาจารย์ที่ปรึกษา
ซึ่งทั้งสองท่านได้กรุณาให้คำปรึกษาช่วยเหลือไขปัญหาต่าง ๆ และเป็นกำลังใจมาโดยตลอด ผู้วิจัย
ขอกราบขอบพระคุณในความกรุณาของท่านทั้งสองเป็นอย่างสูง

ขอกราบขอบพระคุณท่านผู้ทรงคุณวุฒิทุกท่านที่ช่วยกรุณาตรวจแก้ไขความเหมาะสมของ
เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย อาจารย์บุญฤดี หงษ์ยาดาว กรุณาให้ความช่วยเหลือและให้คำปรึกษา
ใน坎นโปรแกรมคอมพิวเตอร์ รวมทั้งทุกท่านที่กรุณาให้ความร่วมมือในการทำวิจัยครั้งนี้

ขอขอบคุณ พี่ เพื่อน น้อง และทุกคนที่มีส่วนช่วยเหลือและให้กำลังใจแก่ผู้วิจัยเสมอมา
ตลอดจน คุณพินิจศักดิ์ สุวรรณรังค์ คุณสุวิไล ไคอิม ที่ให้ความช่วยเหลือในการเก็บรวบรวมข้อมูล
ผู้วิจัยรู้สึกซาบซึ้งในความกรุณาของผู้มีส่วนช่วยเหลือทุกท่าน ซึ่งไม่สามารถกล่าวชื่อนามทั้งหมดได้
ณ ี่

และท้ายที่สุด ขอกราบคารวะคุณพ่อ คุณแม่ ที่ได้ช่วยเป็นกำลังใจ เป็นผู้ให้คำปรึกษา
แก่ผู้วิจัยตลอดมา

สุรพล อรุณรัตน์

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

สารบัญ

หน้า

บทคัดย่อภาษาไทย	ง
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ	ฉ
กิตติกรรมประกาศ	ฅ
สารบัญการวาง บทที่	ฉ
1 บทนำ	
ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา	1
✓ วัตถุประสงค์ของการวิจัย	3
ขอบเขตของการวิจัย	3
ข้อตกลงเบื้องต้น	4
คำจำกัดความที่ใช้ในการวิจัย	4
ประโยชน์ของการวิจัย	5
2 วรรณคดีที่เกี่ยวข้อง	6
3 วิธีดำเนินการวิจัย	42
ประชากร	42
เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย	44
การเก็บรวบรวมข้อมูล	49
การวิเคราะห์ข้อมูล	51
4 ผลการวิเคราะห์ข้อมูล	54
5 สรุปผลการวิจัย อภิปราย และขอเสนอแนะ	84
สรุปผลการวิเคราะห์ข้อมูล	84
อภิปรายผล	91
ขอเสนอแนะ	96

สารบัญ

หน้า

บรรณานุกรม 98

ภาคผนวก 103

ประวัติผู้เขียน 126

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

สารบัญตาราง

ตารางที่	หน้า
1	จำนวนกลุ่มตัวอย่างที่แจกแบบสอยตามไป และกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย จำแนกตามกลุ่มตัวอย่าง 44
2	ระยะเวลาในการเก็บรวบรวมข้อมูล 51
3	จำนวนตัวอย่างประชากรแต่ละกลุ่ม จำแนกตามเพศ 56
4	จำนวนตัวอย่างประชากรแต่ละกลุ่ม จำแนกตามอายุ 56
5	จำนวนตัวอย่างประชากรแต่ละกลุ่ม จำแนกตามวุฒิ 57
6	จำนวนตัวอย่างประชากรแต่ละกลุ่ม จำแนกตามประสบการณ์ในการทำงาน .. 58
7	เปรียบเทียบความต้องการที่จะพัฒนาตนเองด้วยวิธีการศึกษาค้นคว้าด้วยตนเอง ในลักษณะทั่วไป ของข้าราชการในส่วนกลาง ศูนย์การศึกษานอกโรงเรียนภาค และศูนย์การศึกษานอกโรงเรียนจังหวัด 59
8	เปรียบเทียบความต้องการพัฒนาตนเองด้วยวิธีการศึกษาค้นคว้าด้วยตนเอง ด้าน ความรู้พื้นฐานทางการศึกษานอกระบบโรงเรียน ของข้าราชการในส่วนกลาง ศูนย์การศึกษานอกโรงเรียนภาค และศูนย์การศึกษานอกโรงเรียนจังหวัด ... 64
9	เปรียบเทียบความต้องการพัฒนาตนเองด้วยวิธีการศึกษาค้นคว้าด้วยตนเอง ด้าน ทักษะงานทางการศึกษานอกระบบโรงเรียน ของข้าราชการในส่วนกลาง ศูนย์ การศึกษานอกโรงเรียนภาค และศูนย์การศึกษานอกโรงเรียนจังหวัด 68
10	เปรียบเทียบความต้องการฉีกกรอบการพัฒนาตนเองที่กรมการศึกษา นอกโรงเรียนควรจัดให้ ด้านความรู้พื้นฐานทางการศึกษานอกระบบโรงเรียน ของข้าราชการในส่วนกลาง ศูนย์การศึกษานอกโรงเรียนภาค และศูนย์การศึกษา นอกโรงเรียนจังหวัด 73

11 เปรียบเทียบความค่องการกิจกรรมการพัฒนาคณะเองที่กรมการศึกษา
นอกโรงเรียนควรจัดให้ คำนึงถึงงานทางการศึกษานอกระบบโรงเรียน
ของข้าราชการในส่วนกลาง ศูนย์การศึกษานอกโรงเรียนภาค และศูนย์การศึกษา
นอกโรงเรียนจังหวัด 78

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย